

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ 2

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 8

Καριέρα και οικογένεια

Η αποστολή μας

Θα διερευνήσουμε τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες να «συνδυάσουν» τις υποχρεώσεις τους ως μητέρες και ως κυρίως υπεύθυνες των οικιακών εργασιών με την επαγγελματική τους σταδιοδρομία και θα σχολιάσουμε το ίδιο το γεγονός ότι οι ρόλοι είναι έτσι κατανεμημένοι στην οικογένεια. Στόχος μας να συλλέξουμε εκείνα τα στοιχεία που θα μας επιτρέψουν να ανασυνθέσουμε έναν φανταστικό μονόλογο μίας νεαρής γυναίκας και μητέρας που βρίσκεται μπροστά σε ένα δίλημμα, καθώς έχει προκύψει μία επαγγελματική προοπτική σημαντική για εκείνην, αλλά πολύ απαιτητική ως προς τις ώρες ενασχόλησης (π.χ., της έχει γίνει πρόταση να αναλάβει μια διευθυντική θέση ή προέκυψε μια ευνοϊκή συγκυρία για να ξεκινήσει δική της επιχείρηση, κλπ.). Προβληματίζεται αν θα αναλάβει αυτή τη νέα ευθύνη, σκεπτόμενη πώς θα μπορούσε να συνδυάσει τις επαγγελματικές της υποχρεώσεις με την οικογενειακή της ζωή και κυρίως τις υποχρεώσεις της ως μητέρας.

Η διαδικασία

1. Θα παρατηρήσουμε τις παρακάτω φωτογραφίες και θα μελετήσουμε τα κείμενα που ακολουθούν.
2. Θα κρατήσουμε σημειώσεις, εστιάζοντας στα εξής ερωτήματα: α) κατά πόσο έχουν αλλάξει οι νοοτροπίες γύρω από την κατανομή ρόλων στην οικογένεια και τον καταμερισμό οικιακών εργασιών ανάμεσα στους συζύγους, β) πόσο επηρεάζουν οι οικογενειακές υποχρεώσεις μία γυναίκα να εργαστεί σε εργασία πιο απαιτητική ως προς το ωράριο (π.χ. δική της επιχείρηση, ελεύθερο επάγγελμα, υψηλή υπαλληλική θέση κ.λπ.), γ) τι σημαίνει για μία γυναίκα να προσπαθεί να συνδυάσει τις υποχρεώσεις της μητέρας και αυτές της καριέρας της, δ) πώς αντιμετωπίζει η ίδια τον εαυτό της και πώς οι άλλοι (εργοδότες, σύζυγος κ.ά.), ε) τι θα μπορούσε να αποτελέσει «λύση» αυτού του ζητήματος.
3. Θα φανταστούμε τον μονόλογό της, στον οποίο θα ταλαντεύεται ανάμεσα στα επιχειρήματα υπέρ και κατά της αποδοχής της νέας εργασιακής προοπτικής και των δυνατοτήτων συνδυασμού των δύο ρόλων της, εντός και εκτός σπιτιού.
4. Θα φανταστούμε και τον χώρο στον οποίο βρίσκεται ενώ μονολογεί, τις πιθανές κινήσεις της και θα αποφασίσουμε ποιο μέλος θα δραματοποιήσει τον μονόλογο (για την ολομέλεια).
5. Ορίζουμε ποιο μέλος της ομάδας θα κάνει μια σύντομη εισαγωγή στο θέμα και στο υλικό που μελετήσαμε και ποιο μέλος θα παρουσιάσει το μονόλογο.
6. Σε περίπτωση που δεν προλάβουμε να ολοκληρώσουμε την προετοιμασία μας πριν τη λήξη του μαθήματος, φροντίζουμε να την ολοκληρώσουμε είτε με μια συνάντηση της ομάδας εκτός σχολικού ωραρίου, είτε με επικοινωνία μέσω διαδικτύου, ώστε να είμαστε έτοιμοι στο επόμενο μάθημα.
7. Η διάρκεια της συνολικής παρουσιάσής μας (της εισαγωγής και του μονολόγου) πρέπει να είναι από 5 έως 7 λεπτά.
8. Απαντάμε σε όποιες απορίες των συμμαθητών μας προκύψουν από την παρουσίασή μας.

Σημείωση: Στα αποσπάσματα που ακολουθούν έχουν προστεθεί επεξηγήσεις με όρθια γράμματα εντός αγκυλών. Ό, τι εμφανίζεται με όρθια γράμματα εκτός αγκυλών είναι υπογραμμισμένο στο πρωτότυπο κείμενο.

Υλικό προς διερεύνηση

Φωτογραφία 1

Φωτογραφία 2

Πηγή: Ιστότοπος liveloveleslie, <http://liveloveleslie.com/2014/06/11/woman-you-inspire-me-how-mothers-and-working-women-motivate-me/> [Τελευταία πρόσβαση: 14/2/2015]

Πηγή: Ιστότοπος [mother.gr](http://www.mother.gr), <http://www.mother.gr/displayarticle.asp?articleid=4996> [Τελευταία πρόσβαση: 14/2/2015]

Κείμενο 1

Η μητέρα συχνά εργάζεται

Πηγή: *Γονείς: όταν τα πράγματα... δεν πάνε καλά*, ενημερωτικό φυλλάδιο του ΥΠΕΠΘ, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, 2000. Παράτιθεται στο βιβλίο *Νεοελληνική Γλώσσα Β΄ Γυμνασίου*, Αθήνα, ΟΕΔΒ, [συνεχείς ανατυπώσεις], σ. 29.

Με την πάροδο των ετών παρατηρούμε ότι όλο και περισσότερες γυναίκες σ' όλα τα κράτη του κόσμου, της Ευρώπης και στη χώρα μας συμμετέχουν ενεργά στην αγορά εργασίας, διεκδικώντας επαγγελματική απασχόληση. Αυτό σημαίνει ότι, καθώς η μητέρα βρίσκεται πολλές ώρες στη δουλειά, η φροντίδα για το σπίτι και τα μέλη της οικογένειας απαιτεί αλλαγές: οι παραδοσιακοί ρόλοι αναθεωρούνται, οι ευθύνες μοιράζονται, όλοι χρειάζεται να αναλάβουν δουλειές, ώστε το σύστημα της οικογένειας να συνεχίσει να λειτουργεί αποτελεσματικά ως προς τις ανάγκες που υπάρχουν.

[...Η] επαγγελματική δραστηριότητα της μητέρας δεν είναι απειλητική για την ισορροπία και τη συνοχή της οικογένειας. Η εργαζόμενη μητέρα ενισχύει οικονομικά την οικογένεια, αλλά και η ίδια μέσα από τη δουλειά της αισθάνεται δραστήρια και πιο ολοκληρωμένη, κάτι που έχει θετική επίπτωση και στην ισορροπημένη σχέση με τα παιδιά της.

Κείμενο 2

Το πρότυπο της δυναμικής και επιτυχημένης εργαζόμενης γυναίκας

Πηγή: Άννα Ιωαννίδου, «Γυναίκα εργασία, διακρίσεις και κοινωνικά στερεότυπα» (27/10/2011 23:05), http://apostaktirio.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=1195:2011-10-27-23-05-47&catid=44:2010-05-30-21-51-25&Itemid=59 [Τελευταία πρόσβαση: 15/7/2014]

Τα ΜΜΕ μέσω των προγραμμάτων τους και κυρίως μέσω της διαφήμισης κάνουν προπαγάνδα υπέρ της «super woman» [= της υπερδραστήριας γυναίκας] και προβάλλουν το πρότυπο της δυναμικής και επιτυχημένης εργαζόμενης γυναίκας. Αντίθετα, οι σύγχρονες κοινωνικές συνθήκες του δυτικού κόσμου «επιτρέπουν» στη γυναίκα να αναλάβει μία επαγγελματική ενασχόληση, εφόσον οργανώσει τις δραστηριότητές της με τέτοιο τρόπο, ώστε η καθημερινή λειτουργία του νοικοκυριού να μην διακόπτεται και διαταράσσεται.

Πράγματι, η συσσώρευση πολλαπλών ρόλων επιβάλλει στην εργαζόμενη ένα ρυθμό που δεν της επιτρέπει να καλύψει αρμονικά τις προσωπικές της ανάγκες και να αξιοποιήσει δημιουργικά τον ελεύθερο χρόνο της. Ο συνδυασμός των παραδοσιακών «γυναικείων» καθηκόντων με τις υποχρεώσεις της μισθωτής εργασίας έχει σαν συνέπεια ακόμη και την υπερκόπωση σε σωματικό και ψυχολογικό επίπεδο, η οποία απομονώνει τη γυναίκα από κοινωνικοπολιτικές δραστηριότητες που θα εμπλούτιζαν την προσωπικότητα και τη δημιουργικότητά της.

Κείμενο 3

*Τι πιστεύουν οι
Έλληνες/νίδες για
τους πολλαπλούς
ρόλους;*

Πηγή: «Η Επιχειρηματικότητα των Γυναικών στην Ελλάδα». Σύνοψη μελέτης ομάδας έργου του Κέντρου Ερευνών του Πανεπιστημίου Πειραιώς υπό την αιγίδα του καθηγητή Θεόδωρου Κατσανέβα, στα πλαίσια του προγράμματος III B Archimed Interreg B/WBC, www.unipi.gr/katsanevas/arthra/.../76_epixeirimatikoti-ta_gunaiawn.doc. [Τελευταία πρόσβαση: 5/8/2014]

Η συντριπτική πλειοψηφία των γυναικών επιχειρηματιών (90%) δηλώνει ότι ο ρόλος τους στο σπίτι συγκρούεται με τις επαγγελματικές τους υποχρεώσεις και αυτό αποτελεί σημαντικό εμπόδιο στην προοπτική επαγγελματικής επιτυχίας. Η μητρότητα δύσκολα συνδυάζεται με υψηλό επαγγελματισμό, πιστεύει το 82% των ερωτηθέντων.»

Κείμενο 4

*«Η οικιακή εργασία
παραμένει γένους
θηλυκού;»*

Πηγή: Λάουρα Αλιπράντη-Μαράτου (συνεργασία: Δημήτρης Τσακμάκης), Παλαιά και νέα επαγγέλματα. Μια προσέγγιση από την πλευρά του φύλου, Κ.Ε.Θ.Ι., Αθήνα 2008, σ. 18-20, www.kethi.gr/.../148_8_PALAI_A_NE_A_PAGGELMATA_FYLO.pdf [Τελευταία πρόσβαση: 20/7/2014]

Μετά τη δεκαετία του '60, η ταχύτερη οικονομική ανάπτυξη στις δυτικές χώρες συντελεί στη διεύρυνση των δυνατοτήτων συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας.

[...] Η συνεχής αύξηση που παρατηρείται στον αριθμό των γυναικών που θέλουν να εργαστούν δεν οφείλεται πάντως στο γεγονός ότι απελευθερώθηκαν από τις οικιακές εργασίες –αντίθετα μάλιστα οι γυναίκες τώρα εργάζονται περισσότερο για να αντεπεξέλθουν στον διπλό τους ρόλο– αλλά στο ότι απλά το παραδοσιακό μοντέλο της γυναίκας-νοικοκυράς φθίνει.

[...]

Τίθενται, ωστόσο, τα εξής ερωτήματα; [Σε ποιο βαθμό] η μεγαλύτερη παρουσία εργαζομένων γυναικών και οικογενειών «διπλής σταδιοδρομίας» [= όπου και τα δύο μέλη του ζευγαριού κάνουν καριέρα], διαφοροποίησε τις σχέσεις των δύο συζύγων στην οικιακή σφαίρα; Υπάρχει ισορροπία στην κατανομή των οικιακών εργασιών στο πλαίσιο της καθημερινής ζωής; Ποιος από τους δύο συζύγους πραγματοποιεί τις περισσότερες οικιακές εργασίες; Ποιος αφιερώνει περισσότερο χρόνο για την καθημερινή φροντίδα των παιδιών;

Έρευνες που πραγματοποίησε το ΕΚΚΕ τόσο στη δεκαετία του '90 όσο και πιο πρόσφατα αποδεικνύουν ότι οι γυναίκες αφιερώνουν περισσότερο χρόνο στις οικιακές εργασίες καθημερινά και ο χρόνος αυτός είναι σχεδόν διπλάσιος [από αυτόν που αφιερώνουν οι άντρες].

[...] [Είναι αναγκαίο] να εξισορροπήσουμε τις υποχρεώσεις και τους ρόλους των γυναικών και των ανδρών και να επαναπροσδιορίσουμε τα όρια ανάμεσα στην οικογένεια και την εργασία.